

Van: Stichting “Wij vertrouwen stemcomputers niet”

Linnaeusparkweg 98
1098 EJ Amsterdam
The Netherlands

tel: +31 20 463 6394

fax: +31 20 663 8511

mail: info@wijvertrouwenstemcomputersniet.nl

Aan: Rechtbank Alkmaar
Sector Bestuursrecht
Postbus 251
1817 BC Alkmaar

Afzender: NL-1098 EJ 98^{hs}

Betreft: Aanvraag voorlopige voorziening m.b.t. stemcomputers
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: BR VoVo 1

Amsterdam, 31 augustus 2007,

Zeer geachte rechters en griffiemedewerkers,

Betreffende de goedkeuring van Nedap stemcomputers zijn wij onlangs bij uw rechtbank in beroep gegaan tegen een besluit op bezwaar van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Wij zijn ook na lezing van het besluit op bezwaar van de staatssecretaris onverkort van mening dat de door ons gesignaleerde problemen rond de goedkeuring van deze stemcomputers ertoe hebben geleid dat er stemcomputers zijn goedgekeurd die niet aan de wettelijke eisen voldoen. Van verdere inzet van deze stemcomputers op grond van dit besluit mag in onze ogen dan ook geen sprake meer zijn.

Alle stukken die betrekking hebben op de beroepsprocedure, bij u in behandeling onder kenmerk “procedurenummer 07 / 2268 BESLU” treft u hierbij aan.

Bredere context

Sinds de zomer van 2006 proberen wij aandacht te vragen voor het feit dat het vertrouwen in stemcomputers in Nederland eigenlijk nergens op gebaseerd is. Onze stichting heeft in het afgelopen jaar zelf technisch onderzoek aan stemcomputers en uitslagberekeningssoftware verricht, meerdere Wob-verzoeken ingediend en juridische procedures gevoerd. Na uitvoerig onderzoek stelden wij vast dat de besluitvorming, de wet- en regelgeving, de leveranciers en de stemcomputers zelf over de gehele linie niet deugen. Onze activiteiten hebben geleid tot onder meer de schorsing van de goedkeuring van de Sdu NewVote stemcomputers, een zeer kritisch rapport van een verkiezingswaarnemingsmissie van de OVSE, Kamervragen, meerdere debatten en in de Tweede Kamer, verontruste hoofdartikelen in meerdere dagbladen en de benoeming van twee overheids-commissies. Één rapport is inmiddels af, en dat is uitermate kritisch. Betreffende de grondwettelijke toelaatbaarheid van de ook in Nederland gebruikte Nedap

stemcomputers is thans een zaak in behandeling bij het Duitse Bundesverfassungsgericht waarvoor ons technisch onderzoek mede de basis vormt.

Al deze zaken vormen weliswaar geen onderdeel van deze procedure, maar onderstrepen wel dat objectief vast te stellen is dat er zeer grote problemen rond stemcomputers zijn en dat het van groot belang is dat aan de waarborgen zoals die gesteld zijn in de “Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997” (hierna: de Regeling) strikt de hand gehouden wordt. Dit geldt temeer omdat gebleken en door de staatssecretaris ook toegegeven is dat deze Regeling op vele vlakken tekort schiet en nog lang niet genoeg waarborgen biedt.

Beroepsmogelijkheden

Het is sinds de campagne van onze stichting kennelijk usance om de goedkeuringsbesluiten van stemcomputers pas enkele dagen voor de verkiezingen bekend te maken. Wij zijn van mening, en dat is ook één van de gronden voor ons beroep, dat de staatssecretaris hiermee feitelijk de beroepsmogelijkheden uit Regeling en Awb heeft uitgehold. De staatssecretaris stelt zich op het standpunt dat de beroepsmogelijkheden onverkort intact zijn. Ze argumenteert: *“Het argument dat de goedkeuringen slechts kort voor de verkiezingen werden afgegeven en dat daarmee de bezwaar-en beroepsmogelijkheden worden beperkt, treft eveneens geen doel. Het had u immers vrijgestaan tegen het besluit van de minister een voorlopige voorziening aan te vragen bij de president van de rechtbank.”*

Hoewel wij grote vraagtekens zetten bij deze gedachtengang (zie de gronden voor ons beroep), zien wij op dit moment gezien het algemeen belang bij een goed verloop van de verkiezingen en de ernst van de geconstateerde tekortkomingen in het goedkeuringstraject geen andere weg dan u inderdaad te vragen een voorlopige voorziening te treffen. Wel zien wij er van af om dit, zoals de staatssecretaris voorstelt, daags voor een landelijke verkiezing te doen.

Spoedeisendheid

Er zullen in 2008 enkele gemeentelijke herindelingsverkiezingen plaatsvinden en daarvoor zullen de betrokken gemeenten hoogstwaarschijnlijk gebruik willen maken van de in hun bezit zijnde Nedap stemcomputers. Daarnaast vinden er met enige regelmaat lokale referenda plaats, binnenkort bijvoorbeeld burgemeesters-referenda in Utrecht en in Eindhoven. De plaatselijke referendumverordeningen verklaren de Kieswet, en dus ook de onderliggende “Regeling voorwaarden en goedkeuring stemmachines 1997”, zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. Gezien het door ons aangevoerde is het in onze ogen glashelder dat de Nedap stemcomputers niet aan de door de wet gestelde eisen voldoen. Het is in onze ogen niet verantwoord om nog langer verkiezingen c.q. referenda met behulp van de op grond van het bestreden besluit ten onrechte goedgekeurde stemcomputers te doen plaatsvinden.

Wij waren tot voor kort niet bekend met het feit dat er al op 10 oktober aanstaande een burgemeestersreferendum in Utrecht plaatsvindt. In verband hiermee is, om Utrecht niet onnodig in problemen te brengen, enige haast geboden. Een afschrift van deze aanvraag doen wij toekomen aan de gemeente Utrecht.

Tijdigheid

Om de organisatie van de verkiezingen niet onevenredig te belasten menen wij dat het van groot belang is dat de gemeenten niet te lang in onzekerheid verkeren over de te gebruiken stemmethode. Voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2006 heeft men nog drie weken van tevoren tientallen gemeenten doen omschakelen van stemcomputer naar papier en potlood. Hoewel dit niet tot grote problemen heeft geleid hebben wij uit de pers en uit contacten met gemeenteambtenaren begrepen dat een eerder beslismoment de voorkeur verdient. Voor lokale referenda geldt dat er weinig kandidaten of opties zijn en dat een verkiezing op papier derhalve als betrekkelijk eenvoudig gekenmerkt kan worden. Verder betreft het hier slechts enkele gemeenten. De gang van zaken in 2006 alsmede het voortdurende gebruik van stembiljetten in Amsterdam geven aan dat ook veel complexere verkiezingen overigens nog steeds zonder incidenten met behulp van stembiljetten te organiseren zijn.

Voor de herindelingsverkiezingen van 2008 geldt in tegenstelling tot referenda dat het hier 'echte' Kieswet-verkiezingen met vele kandidaten betreft en dat er dus in een zo vroeg mogelijk stadium duidelijkheid moet zijn over de te gebruiken stemmethode. Voor de Europese Parlementsverkiezingen van 2009 geldt dit in nog versterkte mate omdat het hier wel degelijk alle gemeenten in Nederland betreft. Gemeenteambtenaren geven ons informeel aan dat men liefst eigenlijk al ruim een jaar van tevoren weet waar men wat de te gebruiken stemmethode betreft aan toe is.

Conclusie

De ernst van de gebleken tekortkomingen in regelgeving en praktijk rondom goedkeuring van stemcomputers vergroten het belang om zeker te stellen dat de stemcomputers dan in ieder geval minimaal nog aan de (weliswaar gebleken tekortschietende) eisen van de regelgeving voldoen. Nu dit niet het geval lijkt te zijn verzoeken wij u bij wijze van voorlopige voorziening de werking van het oorspronkelijk bestreden goedkeuringsbesluit hangende de beroepsprocedure te schorsen. Subsidiair vragen wij om een zeer sterk versnelde behandeling van ons beroep.

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend,
Namens de stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet",

R.V. Gonggrijp (voorzitter)

B.G.J. Wels (penningmeester)

P.S.: Op onze internetsite www.wijvertrouwenstemcomputersniet.nl kunt u alle genoemde en meegezonden documenten ook in digitale vorm vinden (via 'Juridisch' in het groene kadertje en daarna 'bezwaar goedkeuring Nedap').